primum Commentarium in Abdiam Prophetam; & ſcripſiſſe Romæ adversùs Helvidium in adoleſcentia ſua: neque verò Antiochiæ ſub Apollinari magiſtro potuit ingenioli ſui facere periculum, antequam ad annum vitæ trigeſimum perveniſſet; in Helvidium quoque non ſcripſit minor quadragenario, & quum jamjam canis caput aſpergendum erat, uti probamus ex Apologia adverſus Rufinum, ſi neceſſe fuerit.

Præter hunc Philoſophorum morem, ſequutus eſt & ſacræ Scripturæ loquendi modos; quia ibi parvuli & infantes vocantur, juvenes & adoleſcentes viginti vel amplius annorum. Audiamus ipſum de Iſmaële loquentem libro quæſtionum Hebraicarum in Geneſim, Cap. 21. ℣. 14. *Quando Iſaac natus eſt*, inquit, *tredecim annorum erat Iſmael. Et poſt ablactationem ejus, iſte cum matre expellitur domo...... Nos igitur ut breviorem eligamus ætatem, poſt decem & octo annos Iſmael ſupputavimus ejectum eſſe cum matre, & non convenire jam adoleſcenti matris ſediſſe cervicibus. Verum eſt igitur illud Hebræorum linguæ idioma, quod omnis filius ad comparationem parentum, infans vocetur & parvulus. Nec miremur barbaram linguam habere proprietates ſuas: quum hodieque Romæ omnes filii vocentur infantes.* Ergo ad comparationem ſenectutis & ſapientioris ætatis, infantia eſt in homine omnis inferior ætas, & non ſatis erudita adoleſcentia atque juvenilis animus. Quod qui in lectitando obſervare voluerit, cavebit imperitiam multorum ad Juriſperitos exigentium verba Hieronymi, de ſua ſæpius ætate contrario ſenſu loquentis.

Quæquumque porrò de Hieronymianis hucuſque operibus ſcripſi, nulli quæſo prudenti lectori offenſam pariant, ne malam gratiam pro bono officio reportem. Potui namque in tanto labore ac ſtudio facilè negligere quæſtum, gloriamque hominum contemnere: at certè gratiam pro meritis expetunt & optimi quique; quam & ego ab optimis omnibus ſpero conſequendam, mercedem verò à Deo optimo maximo, cui ſoli honor & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

SUPPLEMENTUM.

UT nihil prætermittamus in quo ſit aliquod momentum, nonnulla hîc ſupplere curavi quæ in Tomo ſuperiori IV. mihi exciderunt. Libro igitur ſexto Commentariorum in Ezechielem Prophetam hæc reponenda lectio genuina, ex codice manuſcripto Corbeienſi litteris Longabardicis ſcripto ante octingentos annos. In cap. XVIII. Ezechielis, ad hæc verba; *Et ad mulierem menſtruatam non acceſſerit &c.* lege col. 821. Caveat igitur & uxor ne deſiderio coeundi celet virum; & maritus, ne vim faciat uxori, &c. Antea legebamus cum editis libris & quamplurimis MSS. exemplaribus: Caveat ergo & uxor, ne fortè victa deſiderio coeundi illiciat virum; & maritus ne vim faciat uxori, &c.

In Prologo S. Hieronymi in Iſaiam Prophetam, col. 5. & 6. dicitur: *Euſebius quoque Pamphili juxta hiſtoricam explanationem quindecim edidit volumina;* libro autem de Scriptoribus Eccleſiaſticis, in Euſebio Cæſarienſi hæc leguntur: *In Iſaiam libri decem, & contra Porphyrium .... ut putant, libri tringinta.* Certè hæc ſibi non cohærent; licet proclivior ſit ſententia in libros *quindecim*, quàm in *decem:* quia poſt editum Catalogum de Scriptoribus Eccleſiaſticis an. 392. potuit Hieronymus plures Euſebii reperire libros in Iſaiam, & his uti quum anno 410. ſcriberet in eundem Prophetam.

CONTENTA
IN HOC TOMO QUINTO.

Vita Sancti Hieronymi Preſbyteri. Pag. 1
Variantes lectiones vitæ ſuperioris ex quinque Manuſcriptis vetutiſſimis, uno Corbeienſi, altero Narbonenſis Eccleſiæ, &c. 7
Divi Euſebii Hieronymi Incomparabilis Eccleſiæ Chriſti Doctoris, & eximiæ ſanctitatis viri Vita, ex ipſius præſertim ſyngrammatis, è ſanctorum etiam Auguſtini, Damaſi, Gregorii, Gelaſii, aliorumque aliquot collecta tractatibus. 11
Severi Sulpitii Teſtimonium de ſancto Hieronymo. 25
Gennadii illuſtrium virorum Catalogus. 26
Variantes lectiones Gennadii ex vetuſtiſſimo codice MS. 50

Sancto Hieronymo Stridonenſi falsò adſcriptorum opuſculorum Tripartita ſeries.

In cujus prima parte editæ ſunt Epiſtolæ quarum Auctores ignorantur.
In ſecunda ponuntur ea quæ ſuis titulis proprios teſtantur Auctores.
In tertia ſimiliter quæ ſuos Auctores ipſa præ ſe ferunt; ſed quæ parum docta habentur.
Omnia diligentius edita cum cenſuris Eraſmi, cumque variis aliquot lectionibus Manuſcriptorum codicum, & adnotationibus noſtris. 1. & 2.

Prima ſeries.

Epiſtola Hieronymi ad Damaſum Papam. 5
Reſcriptio Damaſi ad Hieronymum. Ibid.
Canones pœnitentiales ſecundùm ſanctum Hieronymum de ebrioſo Epiſcopo & de Preſbytero & Diacono. Ibid.
De perjurio, de Sacerdotibus qui concupiſcentiam habent. 7
De Communione Euchariſtiæ in Sacrificio. 9
In Natali ſancti Hieronymi Preſbyteri lectiones. 10
Epiſtola ad Demetriadem virginem. 12
Auguſtini & Alipii Epiſtola ad Julianam Demetriadis Virginis Matrem. 30
Ad Geruntii filias, de contemnenda hæreditate. 33
Ad Marcellam, ut adverſa toleret, exhortatio. 37
Ad virginem in exilium miſſam, conſolatio. 39
Ad ægrotum amicum. 45
Ad amicum ægrotum, de viro perfecto. 52
Inſtituit amicum in ſcientia divinæ legis. 71
De tribus virtutibus. 78
Ad Paulam & Euſtochium, de Aſſumptione beatæ Mariæ Virginis, ſermo. 82
De Aſſumptione beatæ Virginis Mariæ, ſermo. 95
De honorandis Parentibus. 97
De ſeptem Ordinibus Eccleſiæ. 99
Virginitatis laus. 108
De eis quæ Deo in Scripturis ſanctis attribuuntur. 117
Damaſi Symbolum. 122
Symboli explanatio ad Damaſum. Ibid.
Explanatio fidei ad Cyrillum. 124
Symbolum Ruffini. 127
Ad Præſidium de Cereo paſchali. 146
De vera circumciſione. 150
De celebratione Paſchæ. 164
Ad Suſannam lapſam objurgatio. 176

In Evagrium objurgatio. 182
Hortatur militem ſæculi, ut Chriſto militet. 184
De decem tentationibus populi Iſraëlitici. 186
Explanatio in Pſalmum XLI. 188
Explanatio in Pſalmum CXVII. 189
Ad Dardanum de diverſis generibus muſicorum. 191
De Reſurrectione Domini ſermo. 192
De Nativitate Domini ſermo. 195
De Epiphania Domini ſermo. 196
Sermo de quadrageſima. 197
In vigilia Paſchæ de eſu Agni ſermo. 198
De reſurrectione Domini ſermo. 200
Ad Euſtochium de vinculis beati Petri. 201
De obſervatione vigiliarum. 205
Ad Pammachium & Oceanum, Exhortatio. 208
Ad quemdam qui in ſæculo pœnitebat. 210
De diverſis generibus leprarum. 212
De duobus filiis, frugi & luxurioſo. 214

Quinti Tomi ſecunda ſeries.

Paulinus Sebaſtiano Eremitæ. 218
In Apologiam Pamphili pro Origene, Ruffini ad Macarium prœmium. 219
Apologia Pamphili Martyris pro Origene, interprete Ruffino. 220
De deitate filii Dei Origenes. 229
De eo quòd non ſit Pater antequam Filius, &c. Ibid.
Ruffinus de adulteratione Librorum Origenis ad Macarium. 251
Prologus Ruffini in περὶ ἀρχῶν Origenis ad Macarium. 254
Fragmentum librorum *peri archon* Origenis. 255
Ruffini ad Anaſtaſium urbis Romæ Epiſcopum Apologia pro fide ſua. 259
Anaſtaſii Romani Epiſcopi ad Jeroſolymorum Epiſcopum, de Ruffino ſententia. 260
Ruffini Aquileienſis in Divum Hieronymum invectivarum liber primus & ſecundus. 261
Auguſtinus Hieronymo, de eo quod ſcriptum eſt: *Qui totam legem ſervaverit, & in uno offenderit &c.* 302
Auguſtinus ad Hieronymum, de ratione animæ. 307
Auguſtinus ad Optatum Epiſcopum, de origine animarum. 316
Divi Auguſtini Homilia de pa[illegible]ribus. 322
Valerius Ruffino, ne ducat uxorem. 337
Martini quinti Pontificis ſequentis Regulæ Monachorum approbatio. 341
Regula Monachorum Divi Hieronymi, ex ſcriptis ejuſdem per Lupum de Oliveto collecta. 343
Dialogus ſub nomine Hieronymi & Auguſtini, ex utriuſque ſcriptis, ab incerto Auctore collectus, de origine animarum. 384
De corpore & ſanguine Chriſti Homilia incerto Auctore. 390
Homilia ſuper Evangelium Matthæi, incerto Auctore. 393
Petri Pauli Vergerii Juſtinopolitani de Divo Hieronymo oratio. 395
Præfatio in tertiam partem hujus Tomi. 397

Quinti Tomi tertia ſeries.

Ad Tyraſium ſuper morte filiæ ſuæ, conſolatio. 405
Ad Oceanum de ferendis opprobriis hortatoria. 408
Ad Oceanum de vita Clericorum. 412
Damaſus Hieronymo. 415
Hieronymus Damaſo. Ibid.
Hieronymus de duodecim Doctoribus. 416
Scriptorum Eccleſiaſticorum Catalogus ad Deſiderium. 417
Ad Paulam & Euſtochium, de virtute pſalmorum. 419
Ad Damaſum de oblationibus altaris. 420
Prooemium in Regulam Monacharum. 421
Regula Monacharum, in capitulis XLI. Ibid.
Chromatius & Heliodorus Epiſcopi Hieronymo. 444
Hieronymus Chromatio & Heliodoro Epiſcopis. 445
De nativitate Sanctæ Mariæ. Ibid.
Euſebius de morte Hieronymi ad Damaſum. 449
Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi ad Cyrillum Jeroſolymitanum Epiſcopum, de magnificentiis beati Hieronymi. 477
Vita divi Hieronymi, incerto auctore. 508

Explicit tertia ſeries.

Commentarii in Libros ſacros veteris Teſtamenti, falsò Hieronymo adſcripti.

In Proverbia Salomonis Commentariorum Libri III. 518
Origenis in Cantica Canticorum Homiliæ quattuor, incerto interprete. 603
Commentarii in Job. 677
Commentariorum in Lamentationes Libri III. 801

Commentarii in novum Teſtamentum falsò Hieronymo adſcripti.

Expoſitio quattuor Evangeliorum, de brevi Proverbio edita, Hieronymi Preſbyteri. 847
In Evangelium ſecundùm Matthæum. 848
In Evangelium ſecundùm Marcum. 865
In Evangelium ſecundùm Lucam. 869
In Evangelium ſecundùm Joannem. 876
De Deo & nominibus ejus. 883
De filiis Jacob. 884
Commentarii Hieronymi antea editi in Evangelium ſecundùm Marcum. 886
Præfatio in Evangelium ſecundùm Lucam. 924
Commentarii in Epiſtolas Sancti Pauli. 926
Eraſmi artis Annotatio in Epiſtolam ad Heliodorum. 118

APPENDIX CURIOSISSIMA

In gratiam diſcipulorum Hieronymi & ſtudioſorum divinæ Scripturæ:

Hoc eſt

Mantiſſa Editionis Benedictinæ Operum Sancti Hieronymi;

Sive

Congeries Theſeωn, Poſitionum, & Diſputationum in Biblia ſacra,

Cum aliquot novis Commentariis in Pſalmos VI. priores. 1110
Theſeωn in Biblia ſacra prima Claſſis. 1114
Theſeωn in Biblia ſacra ſecunda Claſſis. 1115
Theſeωn in Biblia ſacra tertia Claſſis. 1118
Theſeωn in Biblia ſacra quarta Claſſis. 1120
Theſeωn in Biblia ſacra quinta Claſſis. 1124
Theſeωn in Biblia-ſacra ſexta Claſſis. 1126

Tractatus curioſis non indignus.

Theologia ſacra aſcetica, ſeu paradiſus orationis, & officina virtutum, ſacrorumque affectuum in triplici genere carminis, à ſancto Spiritu expreſſa. 1129
Præfatio de triplici genere ſacræ poëſeos. Ibid.